

לוח התקופות בארץ ישראל

לוח התקופות בארץ ישראל - טבלה זו מסכמת את התקופות העיקריות בהיסטוריה של ארץ ישראל, ומציינת את האירועים המרכזיים בכל תקופה (בתקופות העתיקות יותר, התאריכים משוערים בלבד)

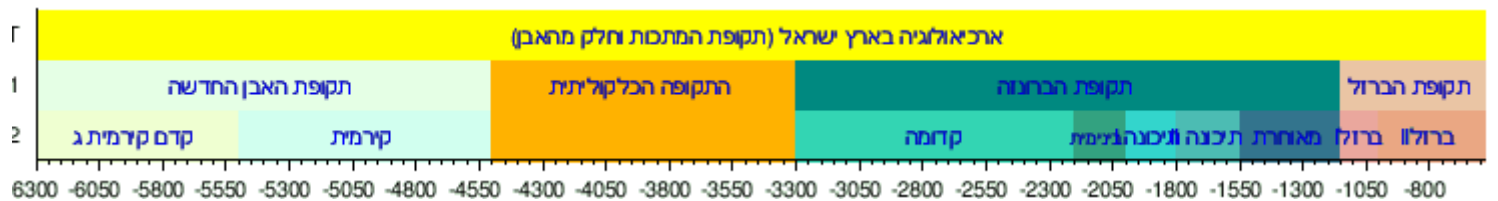
לתיאור מפורט של ההיסטוריה, התקופות והאירועים ראה **בהיסטוריה של ארץ ישראל** וארץ ישראל בעת העתיקה.

תקופה	שם התקופה	המשטר השליט	אירועים מרכזיים
לפני 1.5 מיליון שנה ועד 9,000 לפנה"ס	התקופה הפלאוליתית והאפיפלאוליתית, תקופת האבן הקדומה		חבורות של ציידים לקטים נוודים מטיפוסי אדם שונים (הומו ארקטוס, הומו ספיינס והאדם הניאנדרטלי). בסוף התקופה - מעבר לישיבת-קבע בתרבות הנאטופית.
9000 לפנה"ס - 4500 לפנה"ס	התקופה הנאוליתית, תקופת האבן החדשה		ביות הצמחים ובעלי החיים ומעבר לחיי כפר, לצד שבטים נוודים. ראשית הבנייה הציבורית המונומנטלית בתל יריחו, הופעת כפר דייגים עם הבאר הקדומה ביותר בעתלית-ים, בשלב השני של התקופה החל שימוש נרחב בכלי חרס.
4500-3800	התקופה הכלקוליתית (הנחושת והאבן)		<ul style="list-style-type: none"> שימוש ראשוני בנחושת, גדילת הכפרים החקלאיים, ראשית הקבורה בגלוסקמאות.
3800 - 1200 לפנה"ס	תקופת הברונזה		<ul style="list-style-type: none"> 3300 - 2200 לפנה"ס: נדידת נוודים לארץ ישראל. התגבשות ערי-מדינה מבוצרות, שימוש בברונזה 2200 - 2000 לפנה"ס: נטישת הערים, חזרה לאורח חיים נוודי. 2000-1550 לפנה"ס: חדירת עמים מהצפון ומסוריה (ביניהם החיקסוס) אל תוך הארץ. בין הערים המרכזיות נמנות שכם, חצור, רחוב וליש. ראשית הכתב. 1700 לפנה"ס: תקופת האבות (על פי המקרא). 1550-1200 לפנה"ס: תקופת הברונזה המאוחרת: תקופת סחר בינלאומי, שלטון מצרים על כנען, המצאת אלפבית פרוטו-כנעני. 1457 לפנה"ס (בקירוב): קרב מגידו בין המצרים לכנענים 1250-1020 לפנה"ס: התנחלות שבטי ישראל ותקופת השופטים
1200 - 586 לפנה"ס	תקופת הברזל (התקופה הישראלית)	ממלכת ישראל וממלכת יהודה האימפריות האשורית, הבבלית, והמצרית.	<ul style="list-style-type: none"> 1180-1150 לפנה"ס: חדירת הפלשתים לארץ, והיאחזותם במישור החוף הדרומי. 1020-930 לפנה"ס: "ממלכת ישראל המאוחדת": מלכות שאול, דוד ושלמה. 930 לפנה"ס: מרד ירבעם בן נבט מביא לפילוג הממלכה: ממלכת ישראל בצפון וממלכת יהודה (הכוללת את ירושלים) בדרום. 722 לפנה"ס: ממלכת אשור כובשת את ממלכת

<p><u>ישראל הצפונית ומחויבה את בירתה שומרון.</u></p> <p><u>שלמנאסר החמישי מגלה את תושבי ממלכת ישראל (עשרת השבטים) לאשור.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 627 לפנה"ס: לאחר מותו של <u>אשורבניפל</u> מלך אשור, מורד <u>נבופלאסר</u> נגד אשור ומקים את ממלכת בבל החדשה. ■ 609 לפנה"ס: אזור ארץ ישראל עובר לשליטת ממלכת מצרים לאחר קרב מגידו ■ 605 לפנה"ס: אזור ארץ ישראל חוזר לשליטת ממלכת בבל לאחר קרב כרכמיש. 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ 586 לפנה"ס: ממלכת יהודה נכבשת בידי נבוכדנאצר השני מלך בבל, בית המקדש הראשון נחרב ומתחילה גלות בבל השנייה. ■ 539 לפנה"ס: כורש מלך פרס כובש את האימפריה הבבלית ומעניק ליהודים הגולים בבבל את הזכות לשוב לאוטונומיית יהוד מדינתא בארץ ישראל. ■ 538 לפנה"ס: "שיבת ציון". ■ 516 לפנה"ס: בניית בית המקדש השני. ■ 485-465 לפנה"ס: מלכות חשיארש הראשון, הוא אחשוורוש, בפרס. 	<p><u>האימפריה הפרסית</u></p>	<p><u>התקופה הפרסית</u></p>	<p>- 586 <u>332</u> <u>לפנה"ס</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 332 לפנה"ס: אלכסנדר מוקדון כובש את ארץ ישראל מידי הפרסים. ■ 301 לפנה"ס: תלמי הראשון כובש את ארץ ישראל מידי יורשי אלכסנדר מוקדון. ■ 200 לפנה"ס: אנטיוכוס השלישי מבית סלאוקוס כובש את ארץ ישראל מידי בית תלמי. 	<p><u>מצרים התלמיית</u> <u>והאימפריה הסלאוקית</u></p>	<p><u>התקופה ההלניסטית</u></p>	<p>- 332 <u>167</u> <u>לפנה"ס</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 167 לפנה"ס: אנטיוכוס אפיפנס (ה-4) אוסר על קיום מצוות יהודיות ביהודה. בית המקדש מחולל. ■ 167-160 לפנה"ס: מרד החשמונאים בהנהגתו של מתתיהו הכהן ובניו. ■ 164 לפנה"ס: יהודה המכבי מטהר את בית-המקדש בירושלים. ■ 160-63 לפנה"ס: שלטון עצמאי של בית חשמונאי. ■ 63 לפנה"ס: כיבוש הארץ בידי האימפריה הרומית, ומינוי הורקנוס השני לשליט בידי פומפיוס. ■ 40 לפנה"ס: הפרתים פולשים לממלכת יהודה, ומושיבים על כס המלכות בירושלים את מתתיהו אנטיגונוס השני 	<p><u>החשמונאים</u></p>	<p><u>התקופה החשמונאית</u></p>	<p>- <u>167</u> <u>37</u> <u>לפנה"ס</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 37 לפנה"ס: הורדוס תופס את השלטון ביהודה בעזרתם של הרומאים ומתתיהו אנטיגונוס השני מוצא להורג. ■ 10 לפנה"ס: חניכת בית המקדש המחודש. ■ 4 לפנה"ס לערך: לידת ישו. ■ 4 לפנה"ס: מות הורדוס. ■ 6 לספירה: הקיסר הרומי טיבריוס בוחר לספח 	<p><u>האימפריה הרומית</u></p>	<p><u>התקופה הרומית</u></p>	<p><u>37</u> <u>לפנה"ס</u> - <u>324</u> <u>לספירה</u></p>

<p>את יהודה כפרובינקיה (פרובינקיית "יהודה").</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 66-73 לספירה: מתקיים המרד הגדול, המרד הראשון של יהודי פרובינקיית "יהודה" כנגד שלטון האימפריה הרומית אשר נכשל כישלון חרוץ. ■ 70 לספירה: האימפריה הרומית כובשת את ירושלים ומחריבה את בית המקדש השני. ■ 73 לספירה: כיבוש מצדה על ידי האימפריה הרומית וסיומו של המרד הגדול. ■ 130 לספירה: הקיסר הרומי אדריאנוס מקים על חורבות ירושלים מושבה רומית אותה כינה "קולוניה איליה קפיטולינה" (Colonia Aelia Capitolina). ■ 132-136 לספירה: מרד בר כוכבא כנגד שלטון האימפריה הרומית. המרד נחל הצלחה בתחילתו, אך לאחר מכן דוכא ביד ברזל. מאות אלפי יהודים נהרגו והיישוב היהודי בפרובינקיית יהודה (Iudaea) כמעט וחרב. לאחר המרד הקיסר הרומי אדריאנוס משנה את שם הפרובינקיה ל"סוריה פלשתינה" (Syria Palaestina). 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ 326-333: נבנית כנסיית המולד בבית לחם המציינת את המקום בו לפי המסורת הנוצרית ישו נולד. ■ 334: נבנית כנסיית אבינו שבשמים בהר הזיתים המציינת את המקום בו לפי המסורת הנוצרית ישו עלה השמימה. ■ 335: נבנית כנסיית הקבר בגבעת הגולגולתא המציינת את המקום בו לפי המסורת הנוצרית ישו נצלב, נקבר וקם לתחייה. 	<p><u>האימפריה הביזנטית</u></p>	<p><u>התקופה הביזנטית</u></p>	<p>– 324 638</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 638: כיבוש ירושלים בידי צבאות ח'ליפות ראשידון תחת הנהגתו של הח'ליף עומר בן אל-ח'טאב. ■ 661: תחילת שלטון האומיים. ■ 750: העבאסים מפילים את הח'ליפות האומאית. ■ 878: אחמד אבן טולון, מושל מצרים מטעם בית עבאס, כובש את ארץ ישראל וסוריה. ■ 905: העבאסים כובשים מחדש את ארץ ישראל. ■ 970: כליפי קהיר הפאטימים כובשים את ארץ ישראל. ■ 1071: הטורקים הסלג'וקים כובשים אזורים נרחבים במערב אסיה, בהם אסיה הקטנה וארץ ישראל. 	<p><u>האימפריה המוסלמית</u></p>	<p><u>התקופה הערבית המוקדמת</u></p>	<p>– 638 1099</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 1099: מסע הצלב הראשון והקמת ממלכת ירושלים הצלבנית. ■ 1187: קרב קרני חיטין בין כוחות צלאח א-דין לצלבנים. ■ 1191: מסע הצלב השלישי של ריצ'רד לב הארי. 	<p><u>הצלבנים והאיובים</u></p>	<p><u>התקופה הצלבנית</u></p>	<p>– 1099 1260</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ 1260: קרב עיו ג'אלות מתקיים בעמק יזרעאל 	<p><u>הממלוכים</u></p>	<p><u>התקופה הממלוכית</u></p>	<p>– 1260 1517</p>

<p>1200: קיבוץ עקבותיהם של הממלוקים את התפשטות במהלכו בלמו כוחות הממלוקים את התפשטות האימפריה המונגולית מערבה.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1291: המצור על עכו מסתיים בכיבוש העיר על ידי הממלוקים וגירוש הצלבנים מארץ ישראל. 			1517
<ul style="list-style-type: none"> 1517: כיבוש הארץ בידי צבאותיו של הסולטאן הטורקי סלים הראשון. 1535-1538: סולימאן הראשון משפץ את כיפת הסלע בירושלים ובונה מחדש את חומות ירושלים (החומה הנוכחית של העיר העתיקה בירושלים). 1798-1799: מסע נפוליאון בארץ ישראל. 1832-1840: כיבוש מצרי של האזור בידי צבאותיו של אברההים פאשא. 		<p>התקופה העות'מאנית</p> <p>האימפריה העות'מאנית</p>	- 1517 / 1917
<ul style="list-style-type: none"> 1917: כיבוש הארץ בידי הבריטים והטלת משטר צבאי על ארץ ישראל. 1920: תחילת המנדט הבריטי בארץ ישראל על פי החלטת חבר הלאומים. 1929: פרוץ מאורעות תרפ"ט. 1936: תחילת המרד הערבי הגדול. 29 בנובמבר 1947: החלטת האו"ם על חלוקת ארץ ישראל. 		<p>תקופת המנדט הבריטי</p> <p>האימפריה הבריטית</p>	- 1917 / 1948
<p>היסטוריה של מדינת ישראל ערך מורחב – ישראל</p> <ul style="list-style-type: none"> 1948: הקמת מדינת ישראל, הכיבוש הירדני של הגדה המערבית ומזרח ירושלים והכיבוש המצרי של רצועת עזה 1967: מלחמת ששת הימים: ישראל כובשת את רצועת עזה וסיני ממצרים, את יהודה ושומרון מירדן ואת רמת הגולן מסוריה. 1973: מלחמת יום הכיפורים 1979: הסכם השלום עם מצרים מוביל להחזרת סיני. 1994: הסכם השלום עם ירדן. 2000–2005: האינתיפאדה השנייה 2005: ביצוע תוכנית ההתנתקות 2006: מלחמת לבנון השנייה 		<p>התקופה הציונית:</p> <p>מדינת ישראל</p> <p>ישראל, לבנון, סוריה, ירדן, הרשות הפלסטינית</p>	1948 ואילך

ראו גם

- פורטל:ארכאולוגיה של המזרח הקרוב/לוח כרונולוגי - תרבויות המזרח הקרוב/התקופה הנאוליתית עד תקופת הברונזה הקדומה
- פורטל:ארכאולוגיה של המזרח הקרוב/לוח כרונולוגי - תרבויות המזרח הקרוב/תקופת הברונזה הביניימית עד התקופה הפרסית

- פורטל:ארכאולוגיה של המזרח הקרוב/לוח כרונולוגי - תרבויות המזרח הקרוב/התקופה ההלניסטית עד התקופה הביזנטית
- פורטל:ארכאולוגיה של המזרח הקרוב/לוח כרונולוגי - תרבויות המזרח הקרוב/התקופה הערבית עד התקופה העות'מאנית
- ארץ ישראל בעת העתיקה
- התקופה הפרהיסטורית באזור הלבנט
- היסטוריה של ארץ ישראל
- היסטוריה של עם ישראל
- כרונולוגיה של אזור ארץ ישראל

קישורים חיצוניים

- ציר הזמן (<http://time.ynet.co.il/history.htm#4685357>) באתר ynet
- תקופות בהיסטוריה של עם ישראל (<http://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=5812>) באתר מט"ח.
- תקופות בארץ ישראל באתר עידן התנ"ך (<https://web.archive.org/web/20070209225527/http://www.bibleage.com/age/index.html>)

דף זה נערך לאחרונה ב־4 באוקטובר 2021, בשעה 08:44.

הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ר' את תנאי השימוש לפרטים.

- מדיניות פרטיות
- אודות ויקיפדיה
- הבהרות משפטיות
-
- מפתחים
- סטטיסטיקות
- הצהרה על עוגיות